

[Kjær Rasmussen.]

distriktslederen som født formand for kommunens skoleudvalg? Lovforslagets § 1, stk. 2, siger helt rigtigt, at der bør lægges mest mulig vægt på elevernes opøvelse i selvvirksomhed. Skulle vi ikke lade det gælde også for de voksne grønlændere i almindelighed? Vi må ikke udstyre deres samfund med paver eller ufejlbarligheder, eller hvilken betegnelse man nu foretrækker.

Bestemmelsen i forslaget vedrørende aften-skole og fritidsforanstaltninger hilser vi med tilfredshed, og lovforslaget i almindelighed kan jeg på mit partis vegne tilsige en velvillig udvalgsbehandling.

Bernhard Baunsgaard: Også jeg skal til-lade mig at henvise til, hvad der tidligere er sagt af den radikale ordfører om dette lovforslag, og skal indskrænke mig til at fremdrage et par ganske enkelte punkter.

Der har jo allerede været talt om lærerne, og jeg mener også, det er et problem, vi må drøfte i udvalget. Dernæst mener jeg, det vil være rimeligt, at vi meget grundigt overvejer, om de bestemmelser, der foreslås med hensyn til kontakten mellem forældre og skole, er tilstrækkelige. Vi kommer jo ikke bort fra, at der netop i Grønland er ganske særlige problemer, fordi dagligsproget og undervisningssproget ikke falder sammen.

Endelig er der et forhold, som jeg gerne vil drøfte i udvalget; det er forholdet mellem eleverne og skolen. Jeg tror, at den højt-ærede minister på dette område ikke har taget i betragtning, at eleverne i realklas-serne i Grønland bliver 18 og 19 år, før de får deres eksamen, og at loven om umyndig-hed og værgemål af 1922 derfor må have virkning. Når det f. eks. i § 32, stk. 3, siges, at det er forældrene, der på elevernes vegne kan vælge, om de skal følge undervisningen helt op i fuldt omfang, så mener jeg, at det i det tilfælde, hvor eleverne er 18 år og derover, må tilkomme eleverne selv at vælge. Men jeg håber og regner med, at vi får adgang til at drøfte også dette forhold i udvalget.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Diderichsen: Idet jeg henviser til mine anbefalende udtalelser her i tinget den

20. oktober i år, skal jeg som ordfører for liberalt centrum samle mit indlæg om spørgsmålet om undervisningen i grønlandsk i hovedskolens 1. og 2. klasse, jfr. lovforslagets § 14. Lad det blive slået fast endnu en gang, at hovedbestemmelsen er, at undervisningen i 1.-5. klasse skal omfatte skriftlig og mundtlig grønlandsk, dansk osv. Hertil er så knyttet undtagelsesbestem-melsen i stk. 3 om, at såfremt et flertal af forældrene til børnene i første klasse sam-tykker deri, kan undervisningen udskydes til begyndelsen af det 3. skoleår. Der er altså ikke tale om en diskriminering i skolen af det grønlandske sprog i forhold til det danske, og ingen i dette land ønsker en sådan. Men dermed er det jo desværre ikke givet, at det ikke kan komme til at føles sådan eller blive brugt sådan i en politisk propaganda.

Men dette er ikke kernen i sagen. Den drejer sig om noget mere fundamentalt både menneskeligt, pædagogisk og kulturelt. Det er noget, som kan få meget langtrækkende virkninger, og derfor kræver det at blive behandlet med den største omhu. Der gør sig nemlig i denne sag to elementære og hver for sig berettigede kræfter gældende, som det ikke er ganske nemt at bringe i samklang. På den ene side står hensynet til grønlændernes muligheder for at følge med i den hurtige materielle og tekniske udvikling, som foregår i Grønland. Det fordrer solide kundskaber i dansk og er den naturlige årsag til, at det overvældende flertal af forældrene ønsker, at børnenes sprogundervisning i de to første år koncentrerer om tilegnelsen af dansk, sproget, som så at sige slår porten op til den nye verden og giver den nye generation helt nye frem-tidsmuligheder. Hertil kommer så den flere gange omtalte akutte mangel på egnede lærere i grønlandsk, og det er jo en hård kendsgerning, som vi er nødt til at tage hensyn til.

På den anden side står der tungtvejende pædagogiske og kulturelle hensyn. Disse blev ret udførligt omtalt ved førstebehand-lingen den 20. oktober i år, især af begge de grønlandske medlemmer, dog med nogen nuancering, jfr. tidenden, 1. samling, sp. 607 og 612.

De folkeligt kulturelle problemer skal jeg lade ligge og nøjes med at sige lidt om de